

Vurdering av effekter for natur og vannmiljø – Molo VS1

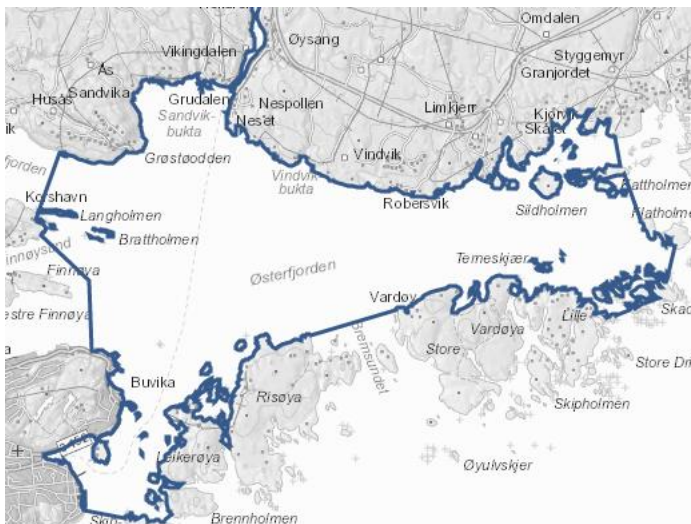
I henhold til naturmangfoldloven kapittel II, skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder ved utarbeidelse av planer for utbygging.

Reguleringsplan for Risør sentrum legger i liten grad opp til ny utbygging i naturområde. Regulering av steinmolo i sjø er unntak fra dette, og kommunen gjør i dette notatet en overordnet vurdering av hvilke effekter en steinmolo vil kunne ha for natur og miljø.

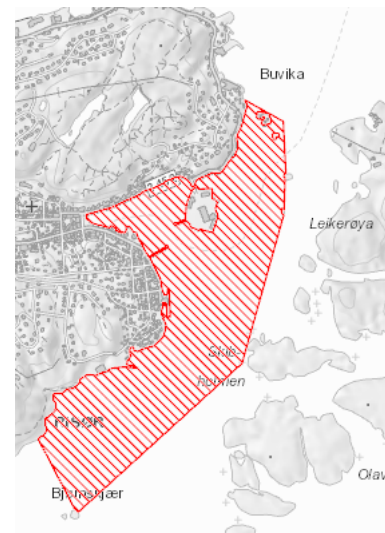
De miljørettslige prinsippene omfatter kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Kunnskapsgrunnlag

Havneområdet ved Risør sentrum hører til vannforekomst Østerfjorden med vannforekomst ID 0120010300-4-C. Vannforekomsten er 7,2 km², se kart under.

Vannforekomst Østerfjorden

Hummerfredningsområde

Vannforekomsten er registrert i vann-nett (www.vann-nett.no) med god økologisk tilstand, og dårlig kjemisk tilstand. Målet er å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand innen 2027, men det er satt i risiko om en når målene. Årsaken til dette er at det er nødvendig med nye tiltak for å nå god miljøtilstand. Det oppgis at påvirkningene på vannforekomsten er diffus avrenning fra byer/tettsteder, med liten grad påvirkning, og diffus avrenning fra industrier, med middels grad påvirkning. Hovedårsaken til dårlig kjemisk tilstand (for høye nivåer av bly i blåskjell) er avrenning fra Kranfjordområdet og den nedlagte industrien der. Det vil si påvirkning fra en annen vannforekomst.

Havneområdet ligger innenfor fredningsområdet for hummer, som omkranser Risør sentrum, se kart over. I hummerfredningsområdet er det forbudt å fiske med andre redskaper enn håndsnøre, fiskestang, juksa, dorg eller snurpenot. Risør Akvarium og Havforskningsinstituttet følger opp utviklingen av hummerfredningsområdet. Det oppgis at fredningsområdet har en positiv påvirkning på hummerbestanden, og at det både registreres flere hummer i området, og at det blir flere store hummer i fredningsområdet.

Etter kommunens vurdering er kunnskapsgrunnlaget for området tilfredsstillende. Dataene i vannnett viser at det er god økologisk tilstand i vannforekomsten, og at de negative påvirkningene i hovedsak er påvirkning fra gammel industri på Krana. Avrenning fra sentrum er angitt å ha liten betydning. Risør er lokalisert utenfor fjordsystemene i kommunen og nær åpent hav, og det er generelt god vanngjennomstrømming utenfor gjestehavna. Noe som også er grunnlaget for ønske om molo for å beskytte gjestehavna mot dønninger fra sjøen utenfor. En utbygging av molo vil etter kommunens vurdering ikke påvirke vannforekomsten eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømålet, og vannforskriften § 12 kommer ikke til anvendelse.

Tiltaket kan imidlertid ha en lokal påvirkning for miljøet under gjestehavna. En molo vil påvirke de lokale strømforholdene, og kan føre til at det blir mindre vannutskiftning og dårligere vannmiljø i gjestehavna. Flere båter i havna kan også føre til økt forurensning. De lokale miljøeffektene av molo må vurderes nærmere i undersøkelsene som kreves i reguleringsbestemmelsene, og vil eventuelt føre til at det settes vilkår om miljøforberedende tiltak. Blir miljøeffektene vurdert å være til vesentlig skade for naturmangfoldet kan resultatet være at kommunen ikke gir igangsettingstillatelse til bygging av molo.

Føre-var prinsippet

Det er to forutsetninger for at føre-var prinsippet skal komme til anvendelse: 1) Det foreligger ikke tilstrekkelig kunnskap. 2) Det foreligger fare for vesentlig skade på naturmangfoldet. Etter kommunens vurdering kommer ikke føre-var prinsippet til anvendelse i denne saken. Det foreligger tilstrekkelig kunnskap om natur, miljø og tiltakets påvirkning.

Dersom undersøkelsene som skal gjennomføres før igangsetting viser større negative effekter på miljø, kan det settes vilkår som angir krav til metode og utbygging (For eksempel bruk av store stein for bedre gjennomstrømming og tilrettelegging av leveområder for hummer og ander dyr og krav om kulvert gjennom moloen for å bedre gjennomstrømming).

Økosystemtilnærming og samlet belastning

En utvidelse av gjestehavna og en utbygging av steinmolo vil kunne ha negative effekter på sjøbunnen og vannmiljøet i området. Havneområdet i Risør sentrum er allerede utbygget med småbåthavner og eksisterende molo. Det kan dermed være en risiko for at samlet belastning i området blir for stor. Etter kommunens vurdering vil ikke ny molo og flere gjesteplasser medføre en vesentlig endring i havneområdet. Det er ikke i dag registrerte negative påvirkninger av eksisterende anlegg.

Kostnader ved miljøforringelse

Risør kommune er tiltakshaver, og alle kostnader som følger av krav om prøvetaking av sediment, undersøkelse av bunnforhold, analyse av steinmassene og forskningsprosjekt for å avklare effekter på hummerbestanden må dekkes av kommunen. Videre må kostnader som følger eventuelle krav om avbøtende tiltak, betales av kommunen.

Miljøforsvarlige metoder og teknikker

Kommunen skal gjennomføre tiltaket med å bruke tilgjengelige metoder og teknikker for å redusere påvirkning på miljøet i størst mulig grad. Dette kan dreie seg om hvilke årstider tiltaket kan gjennomføres (primært høst og vinter), tildekking av sediment, andre tiltak for å hindre spredning av sediment, anlegge kulverter i moloen for å sikre vanngjennomstrømming og hindre stagnasjon av vann innenfor moloen.

Metoder og teknikker som kommunen skal ta i bruk vil framkomme av utredningene som skal gjøres, og vil utformes som vilkår i igangsettingstillatelsen.